LA CIUTAT

Segona època — Any I — Núm. 9 — Preu: 10 cèntims

DIARI DEL MATI

Barcelona, dijous, 22 de novembre del 1934

EL TEMPS. — Sota la influència del règim anticiclònic que domina en gran part del Continent, es registren abundants boires a la conca de Tremp i plans de Lleida, Vic i Bages.

A la resta del país el temps és bo i s'observa cel serè o poc núvol i vents molt fuixos del sector Nord.

La temperatura mínima ha estat d'onze graus sota zero a l'Estangento.

El Govern va ràpidament a la revisió dels traspassos a la Generalitat

Les responsabilitats polítiques

Es parla molt, a les Corts de la República i a les columnes dels periòdics, de les responsabilitats pels fets d'octubre. De les responsabilitats de caràcter judicial, no és ocasió de parlar-ne. De les responsabilitats de caràcter polític, en parlarem clarament.

Una responsabilitat política, que no és de caràcter judicial, té dins el règim de democràcia un jutge màxim: l'opinió pública. I aquesta és expressada oficialment, en el moment oportú, pel sufragi universal.

Si el poble, en el seu dia, creu que ha de sancionar determinats partits i determinats homes per llur actuació política, ell, el poble, ho farà directament amb el seu vot. Els tribunals de justícia tenen reservades les responsabilitats judicials. Les altres, si n'hi ha, només poden ésser fetes efectives per la sobirania popular.

Un partit no pot ésser jutge d'un altre. Un polític no pot ésser jutge d'un altre polític. Tots els partits i tots els polítics estan sotmesos, allí on hi ha democràcia, a l'expressió veritable i concreta d'aquest gran jutge collectiu, que ho és de tots plegats.

* * *

¿I es creuen certs partits i certs homes de dreta que ells, pel fet de no haver incorregut ara en responsabilitats judicials, no han incorregut tampoc en cap responsabilitat política? ¿Es creuen que a ells no els toca cap culpa, ni material ni moral, en els esdeveniments tràgics?

Cadascú pot tenir el seu personal judici sobre els actes dels partits i dels polítics. Però l'únic judici que val, en el terreny polític, és el que s'hagi format en cada cas l'opinió pública, encarnada en la majoria dels ciutadans.

Quan el poble parli, ell dirà els mots que no tenen apel·lació, que només poden ésser anul·lats o rectificats pel poble mateix. Nosaltres, com a demòcrates, ens avindrem al veredicte autèntic de la voluntat popular lliurement manifestada.

Els ciutadans, sobretot en actuar com a electors, jutjaran a tots i a cadascú, no solament a una part dels qui han actuat en la política d'aquests darrers temps. Jutjaran els fets d'octubre del 1934 i també els dels mesos anteriors i posteriors. Independentment de l'acció dels tribunals, circumscrita als processos incoats, parlarà l'opinió pública, actuant en l'hora de la més decisiva funció democràtica.

* * *

Els grups dretistes, cada vegada que hi ha un moviment revolucionari reprimit, tenen la pretensió de convertir-se en aprofitadors de les circumstàncies. Es pensen que darrera una revolució vençuda ha de venir una reacció triomfant. S'imaginen que els altres els han de donar la feina feta i que a ells no els cal altra cosa sinó recollir, després de la tempestat, els grossos guanys de vots i de llocs.

De res no els serveix als illusos i àvids reaccionaris l'experiència d'altres vegades. Aquesta gent no té memòria ni perspicàcia. Allunyats com estan del cor del poble, ignoren el mecanisme de la psicologia popular, molt més fi del que ells suposen.

Amb un sol exemple farem veure com són esfulladisses les esperances del dretisme. L'any 1909 es produí a Catalunya aquell moviment espontani de la Setmana tràgica. Vingué una repressió dura, i ací hi hagué actes d'aquells que en diuen «d'exemplaritat» i que enguany — amb un encert notori — han estat estalviats a casa nostra. Les dretes estaven segures aleshores que elles s'aprofitarien políticament del trontoll i de la subsegüent repressió. I bé: succeí que quan el poble parlà, l'any següent, les esquerres triomfaren del tot a Barcelona — aleshores el partit radical era esquerrista —, i la Lliga i les altres dretes van ésser derrotades. El senyor Francesc Cambó i Batlle es quedà sense acta de diputat... Les responsabilitats polítiques de l'any 1909 restaven liquidades, i no pas a benefici dels partits de dreta.

Se li va escapar!

El republicanisme de Gil Robles

Del «Diario de Sesiones» copiem el següent paràgraf del darrer discurs de Gil Robles:

«¿Es que creían el Sr. Martínez Barrio que desde el primer momento no vimos que había una masa de derechas, que con nosotros había ido a las elecciones, que tenía una significación peculiarísima en orden al problema de la forma de gobierno, y que al encontrarse aquí desligada de responsabilidad inmanente, inherente al número de nuestra minoría, podía ir a la defensa íntegra, clara, vibrante, enérgica, de su programa y quedar ante sus propias masas como los únicos que enarbolaban la totalidad de «un programa que había sido común en la propaganda electoral?» ¡Ah! Pero nosotros sabíamos que uno de los sacrificios que había que hacer por España, si es que no queríamos convertirnos con nuestro número en una fuerza negativa, era tomar de aquel programa la parte que era posible realizar en determinado instante Y DEJAR LA OTRA, NO ABANDONADA, SINO PARA EL MOMENTO EN QUE SEA NECESARIA, y con esta parte de programa posible, de acuerdo con aquellas fuerzas que coincidieran con nosotros en el mínimo de una defensa de los intereses de España, ir, no a una claudicación, sino a «una colaboración, tanto más penosa y más dura» cuanto más sacrificios exige y cuanta más sangre hay que dejar en la lucha.»

Deixem que el lector hi faci el comentari que vulgui...

També s'ha ocupat del nomenament de governador general de Catalunya i de les persones encarregades de l'Ordre públic

Madrid, 21. — El Govern va ràpidament a una revisió dels serveis traspassats a la Generalitat. El Govern s'ha ocupat del nomenament de governador general a Catalunya i el de les autoritats que, depenent del Govern, seran les encarregades dels serveis d'ordre públic a Catalunya.

Els ministres han tractat de la necessitat de sotmetre a la Cambra immediatament, per al seu estudi, deliberació i aprovació, els projectes de llei que més interessen al país. Un dels projectes que el Govern jutja de vital importància és el de l'atur forçós, i consideren els ministres que s'ha de resoldre aquest problema immediatament, tota vegada que l'atur va adquirint proporcions alarmants.

Acabat ja el debat polític el Govern procurarà encaminar les tasques de la Cambra en aquest sentit de tractar de problemes que afecta a l'economia del país.

Es planteja davant el Govern la qüestió de l'aprovació dels pressupostos. Solament resta un mes i dies, i no sembla probable que hom tingui temps suficient per a discutir els pressupostos amb l'amplitud que es desitja. Per això no tindria res de particular que s'acordés una prórroga d'un trimestre en els pressupostos vigents, a fi d'anar encaminant la discussió, serenament i amb el temps degut.

En l'ordre del dia de la Cambra figuren nombrosos assumptes que es consideren necessaris despatxar. Entre aquests es troba el projecte de llei sobre els junters d'Extremadura. Hi ha una proposició incidental del senyor Del Rio (D. Cirilo) per tal que sigui discutit immediatament l'esmentat projecte. El ministre d'Agricultura ja tenia el propòsit que es discutís avui mateix, i probablement, en posar-se a discussió l'esmentat assumpte, la proposició del senyor Del Rio quedés caducada. Creu, tant l'anterior ministre d'Agricultura com l'actual que no es pot retardar més la discussió de l'esmentat projecte, puix que de passar aquest mes sense la seva aprovació resultaria completament inútil, i s'hauria perdut un any de treball al camp extremeny.

DE MADRID ESTANT

SENSE PENA NI GLORIA

FINAL DEL DEBAT POLITIC

(Crònica del nostre redactor especial a Madrid, Alard Prats)

Quan les dues parts d'adversaris en un debat polític no tenen gran interès a fer-lo vigorós, aquest decau i s'extingeix. Aquest és el cas del debat que va començar el passat divendres com a conseqüència de la intervenció dels senyors Maura i Martínez Barrio, i que va quedar per a ésser acabat en la sessió parlamentària del dimarts. El debat ha tingut un interès més reduït i naturalment, mancat d'importància quant a conseqüències. El divendres la Cambra encara li prestà alguna atenció. En el dia d'avui, la majoria parlamentària es mostrà francament hostil a les apreciacions que d'altres sectors polítics pogueren sorgir respecte l'actual estat de coses. No els interessa? ¿Per què els atrauen qüestions de més importància en l'ordre pràctic de la tasca legislativa del Parlament?

La impressió que donava la sessió d'avui, especialment durant les hores dedicades al nomenat debat polític, era que la Cambra matava el temps a manca d'altra manera de consumir-lo. Moments abans l'havia consumit a gust; gairebé sense discussió va concedir-se el suplicatori per a processar el diputat asturià senyor Teodomir Menéndez. En aquesta mena d'empreses, la Cambra mostrà tota la plenitud de facultats i el màxim interès. Està tan ben disposada a rebre i a aportar dictàmens de la Comissió de Suplicatoris, en un obrir i tancar d'ulls, que sembla que no va ésser creada per a fer cap altra tasca. El president sembla que fa el dormilega allà dalt de l'estrada. El senyor Gil Robles dirigeix el debat des del seu escó. Fins ara l'havien dirigit els diferents caps dels governs que desfilaren pel banc blau. Ara la presència del cap del Gabinet està excusada. Gràcies a això, qualsevol acusació contra la política del Govern, o bé qualsevol denúncia contra els executors més o menys subalterns d'aquesta, cauen en el buit més desconsolador. Quan, més, obtenen una interrupció del senyor Gil Robles corejada pels fidels genissers que li fan escolta, o bé uns rumors o unes protestes irades de la majoria. Per això el discurs del senyor Fernàndez Pérez, únic representant del grup republicà que dirigeix el senyor Sànchez Roman, ha caigut en el més espantós buit. Digué no obstant coses atinades i patriòtiques, sensates i oportunes. Per la mateixa causa sofrí semblants efectes el discurs rectificació del senyor Martínez Barrio. Inútilment adoptà un to dramàtic en alguns moments i acusà el Govern:

«Estàis ejerciendo una dictadura.» «No debéis prolongar el estado de guerra.» «Sacad de las cárceles a los que allí gimen un dolor, sin que a estas alturas se les haya tomado declaración.» «Reponed los Ayuntamientos de elección popular que habéis destituído, sobre los cuales no pesa ninguna acusación ni proceso.» *Escoltant el senyor Martínez Barrio hom tenia la sensació d'oir la prèdica en desert:* «Que los vencidos de hoy serán los vencedores de mañana.» «No toquéis la Constitución.» *I aquests clàssics:* «Las torres que desprecio al aire fueron, a su gran pesadumbre se rindieron.» *Un diputat de la Ceda s'esgargamellà dient que aquesta frase era una vulgaritat i una vergonya, mentre que un intellectual monàrquic deglutidor sempitern de diaris de sessions i de quartilles, deia ase i analfabet al cedista per tal de proferir crits contra aquella.*

Al final s'aixeca Gil Robles. Molts aplaudiments. Creu el prodigiós jove que les Corts han de realitzar tasca seriosa: Atur obrer, llei d'associacions, etc., etc. Tothom troba encertades les paraules del senyor Gil Robles. Pels voltants de l'aniversari de la reunió del Parlament, hi ha qui recorda que l'única obra d'aquest, en tant temps, només ha estat produir vuit crisis i altres que se n'esperen tan bon punt la que es plantejà darrerament sigui resolta, i concedir alguns suplicatoris.

Tota la resta ha estat tasca subjecta al lema que servia de títol a Unamuno: «Contra esto y aquello.»

El Parlament actual, no cal pas dubtar-ho, és cada dia més fecund, per a bé de la Pàtria.

PULMONS ARTIFICIALS PER A BUSSOS

A Lubeck, ha estat assajat amb èxit un nou tipus d'aparell per a escafandres de salvament. El pulmó artificial, que principalment es forma d'un sac de goma comunicant amb la boca i el nas, que resten tapats en forma hermètica, permet romandre sota l'aigua 30 minuts sense nou aprovisionament d'oxigen. Les proves s'efectuaren amb aquests tubs, on l'aigua fou posada a diferents presions. Finestretes exteriors permeten observar amb tota comoditat les proves de l'aparell

(Express Foto.)

DIU QUE DIUEN...

Segons han dit els diaris, el senyor Emiliano Iglesias «cuyo nombre ha sonado como futuro ministro de Marina», arribarà el diumenge a Barcelona.

Aprofitem l'avinentesa per a dir, pel nostre compte, que aquest nom també «ha sonado» per un altre càrrec... Ja ho sentirem a dir.

* * *

Els amics del senyor Cambó s'han escandalitzat per haver estat col·locada una estàtua nua al cim del monument a Pi i Margall.

El seu pudor s'ha ofès i diuen que aquella República d'En Blay, amb coll alt i túnica fins als peus els plaviа més...

A veure si també faran campanya revisionista!

* * *

Els del «Partido Agrario» han constituït Comitès a Argentona, Vilafranca, Pla de Cabra, Reus, Valls, Sant Cugat, Caldes de Montbui i Sentmenat.

Hom diu que han aprofitat unes llistes de la «Unión Patriótica»...

* * *

El senyor Miracle, segons conten males llengües, va presentar-se fa dies al Parlament de Catalunya, «per tal de veure si pagaven».

—Per a això, haurà d'anar a la Generalitat, li contestaren.

I el senyor Miracle se n'anà rondinant...

* * *

S'assegura que un vell diari barceloní ha estat adquirit per uns senyors que volen convertir-lo, quan es pugui, en òrgan, en castellà, de las «fuerzas vivas».

I també es diu que en canvi, un diari «suplent», té vida per molts anys.

* * *

S'equivoquen els que diuen que no es fa justícia en aquest món. La prova que se'n fa, és que s'indica al senyor Payà, secretari del senyor Rocha, per a ocupar un important càrrec...

* * *

El senyor Payà no anirà sol.

L'acompanyarà, segons diuen, l'exgovernador de Granada i funcionari municipal, senyor F. de P. Duelo. Això, promet.

* * *

El senyor Pich i Pon vessa satisfacció.

En canvi, no és precisament satisfacció el que vessen molts dels seus correligionaris.

I fins es parla d'una «escissioneta»...

Paraules autoritzades

«El Debate» palesa el liberalisme de la projectada llei de premsa

«El Debate», volent fer l'elogi de la projectada llei de Premsa, escriu el que copiem:

La revolución, la obra disolvente, se va cumpliendo desde la Premsa que en tales menesteres se ocupa, atacando no sólo las instituciones políticas, sino todas las que son garantía de orden, y, sobre todo, de orden moral. No es otro el secreto de que la Iglesia sea siempre blanco de los ataques de la revolución. Donde la Iglesia es respetada y libre para cumplir a fondo su misión altísima el peligro revolucionario es muy remoto. Nuestra ley de Prensa ampararía, pues, a todas las instituciones que en lo material y en lo espiritual significan continuidad y orden, vida normal y pacífica.»

Després de llegit això, ¿hi haurà encara qui dubti que la nova llei de Premsa serà molt liberal, molt imparcial i molt democràtica?

Gràcies, «Debate».

Crida al denunciant Agustí Pascual Moragues

Ha estat publicat l'edicte següent:

«Agustín Pascual Moragas, quien en 18 del actual ha dirigido una carta a la autoridad judicial de esta división, formulando una denuncia, y cuyo domicilio se ignora por omisión del mismo en la citada carta, comparecerá a la mayor brevedad ante el comandante juez especial don Enrique Bibiano López de Carrión, con residencia oficial en el Juzgado número 3 del edificio de Dependencias Militares de la Plaza de la Paz (Colón), a los fines de justicia en causa número 87 que se instruye por rebelión militar.»

AQUEST NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA CENSURA

Una carta important

Madrid, 21. — El periòdic «La Nación» excita el senyor Lerroux per tal que doni a la publicitat la carta que diu posseir, i pel contingut de la qual no s'aixeca l'estat de guerra. Podria donar-se el cas — diu — que alguna còpia de la carta estigués en altres mans, i que qualsevol dia es llegís al Congrés, ja que els periòdics no la poden publicar pel règim de censura.

AHIR, AL TRIBUNAL DE GARANTIES

Tingué lloc la vista dels recursos d'inconstitucionalitat presentats contra la llei per a la solució dels conflictes del camp a Catalunya

El senyor Pere Coromines informà brillantment en defensa de la llei del Parlament Català

Madrid, 21. — En el Saló d'Actes del Tribunal Suprem es reuní el ple del Tribunal de Garanties Constitucionals per tal de conèixer els recursos d'inconstitucionalitat material de la llei del 26 de juny del 1934, sobre solució de conflictes del camp a Catalunya.

Primer es veié el recurs interposat pel senyor Josep Vergé Vallmajó, procedent del Jutjat de Granollers.

El senyor Manuel de Bofarull, lletrat de la part reclamant, comença la seva defensa parlant de l'extralimitació que ha vingut fent el Parlament de la Generalitat i que moltes vegades resulta un escarni per al Poder públic català.

Fa història de la Llei de Conreus analitzant-la i combatent-la. Argumenta després per a demostrar la nulitat de la llei, la qual qualifica de monstruosa Per tal de provar això llegeix diversos articles de l'esmentada llei i diu que separa els homes en dues castes, de la qual cosa en resulten perjudicats els de bona fe.

Explica els antecedents de la sentència ratificada per l'Audiència Territorial i afegeix que és evident la inconstitucionalitat de la llei. Nega també la seva validesa, i afegeix que és arbitrària, i a continuació, esmenta diversos articles de la llei orgànica. Fa referència al decret-llei d'octubre del 1931, a la llei de Bases i Reforma agrària, i afegeix: ¿Com pot la Generalitat legislar si aquesta llei de Bases està feta per a regir en tot el territori espanyol?

Afegeix que aquesta llei perjudica els propietaris ja que no reben el que tenen establert amb l'arrendador. Demana que es declari la inconstitucionalitat de la llei i s'aixequi la suspensió del desnonament, qualificant-los de capriciosos.

A continuació el senyor Pere Coromines, en nom de la Generalitat, defensa la constitucionalitat de la llei.

Combat els arguments del senyor Bofarull i diu que encara que ell no seguirà pas a pas el discurs del susdit lletrat, ve a defensar que la llei votada pel Parlament català és perfectament constitucional.

Fa història d'aquesta, i diu que quan la proclamació de la República s'infiltraren grans esperances en el camp català quan s'ordenà la revisió dels contractes. Aquestes esperances augmentaren quan es publicaren noves disposicions, refoses en un decret, que parlaven de la revisió dels contractes i preus. Esmenta la llei de 21 de setembre de l'any 1932, aprovada per les Corts.

Es refereix després a l'ordre públic que es mostrà francament impotent a Catalunya. Allí no es tractava de lluitar amb les armes de treball, sinó que aquestes eren de foc. Llegeix l'informe del President de l'Audiència de Barcelona elevat al Govern i afegeix que la llei ha vingut a apaivagar l'estat d'alteració i rebellia del camp català.

En algun cas, ni fins l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre arribà a no estar conforme. Es tracta d'un plet polític-agrari per a posar en peu novament tot el desfet.

Continua fent història de l'assumpte i diu que s'arribà a transformar la llei. Llegeix una disposició dels Jurats Mixtos i una circular del governador civil de Barcelona, que és un veritable tractat del dret civil, a judici de l'orador.

Parla de la intervenció que ha tingut la Guàrdia Civil en aquest assumpte i diu que aquesta es limità solament a denunciar. Afegeix que per a evitar desordres en el camp, el Parlament català es veié obligat a dictar aquesta llei, la qual pot dir-se que evità una guerra civil.

No és una llei per a tota la vida, sinó des del 14 d'abril del 31 fins el 21 d'abril del 32. Es tracta de l'aplicació de dos anys en els que

(Passa a la pàgina 7)

Ja està resolt el problema de l'atur forçós!

A Madrid —no es priven de res— hi ha una Associació de Patrons Catòlics. I ara, aquests patrons catòlics, s'han donat compte que hi ha obrers en vaga...

Naturalment, han trobat una solució al problema...

«¡NO TOLERAMOS UN DIA MAS LA VERGUENZA DE VER MORIR DE HAMBRE A HERMANOS NUESTROS, QUE PIDEN TRABAJO, MIENTRAS TENGAMOS UNA PESETA PARALIZADA!»

Suposem que això de l'atur aviat quedarà solucionat, amb l'ajut de les pessetes paralitzades.

Quina llàstima que se n'hagin recordat tan tard!

Nova grata

Ja ha tornat Don Federico

Ha tornat d'Amèrica i es troba novament a Madrid aquell xerraire cursi que es diu Garcia Sanchiz. Un dia d'aquests veurem organitzat un banquet a honor de Don Federico, en el qual, a l'hora de la bullida, Royo Villanova parlarà malament de l'Estatut.

En donar als lectors la nova, recordem el verset que corria per l'Argentina, mentre don Federico hi vegetaba:

ESA ORATORIA BARATA,
EN QUE TANTO SE DILATA
F. GARCIA SANCHIZ,
AQUI SE LLAMA UNA 'LATA',
¿COMO SE LLAMA EN 'MADRIZ'?

A Baeza

El mot «República» els fa nosa

Llegim, a «La Libertad», de Madrid, el que segueix:

«El Ayuntamiento de Baeza, destituído hace poco tiempo y para el que han sido nombrados elementos radicales y de la Ceda, ha adoptado el acuerdo de quitar del salón de sesiones la placa en conmemoración de la República, colocada al advenimiento del nuevo régimen. También ha sido quitada de la plaza de la República, aun sin tomar ese acuerdo, el nombre que la rotulaba, quedando subsistente la placa que había debajo con el nombre de Alfonso XIII.»

Sí, però... tots són molt republicans!

Periodista estrangera expulsada

Abans d'ahir fou posada a la frontera francesa la periodista alemanya senyoreta Isla Wolf.

La senyoreta Wolf es trobava a Espanya actuant de corresponsal de diaris holandesos, des de fa prop de dos anys.

— No ho entenc. L'acompanyen a la frontera i avui va al Liceu.
— De més grosses en veuràs.

«BORIS I, EN LIBERTAD

El frustrado rey de Andorra, más conocido por Boris I, ha sido puesto en libertad.

Unos agentes de Policía le condujeron hasta la frontera.»

(D'un diari d'ahir)

memoriaesquerra.cat — La Ciutat [Barcelona, 1934-1935], 22/11/1934, pàgina 1